

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om temporär ändring av lagen om skatteredovisning och inkomstskattelagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 februari 2009 en proposition med förslag till lagar om temporär ändring av lagen om skatteredovisning och inkomstskattelagen (RP 53/2009 rd) till finansutskottet för beredning.

Åtgärdsmotion

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motion:

— AM 20/2009 rd — Lauri Oinonen /cent:
Höjd andel av samfundsskatten till församlingarna (remitterats 17.3.2009)

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- konsultativ tjänsteman Merja Taipalus, finansministeriet
- överinspektör Ilkka Karjalainen, Skattestyrelsen
- ecklesiastikrådet Pirjo Pihlaja, Kyrkostyrelsen
- utvecklingschef Annika Suorto, Finlands Kommunförbund.

Ortodoxa kyrkan i Finland meddelade att den inte har något att anmärka i saken.

REGERINGENS PROPOSITION OCH MOTIONEN

Regeringens proposition

Regeringen föreslår att både lagen om skatteredovisning och inkomstskattelagen ändras temporärt. Kommunernas andel av intäkterna av samfundsskatten höjs med 10 procentenheter från 22,03 procent till 32,03 procent, församlingarnas andel höjs med 0,8 procentenhet från 1,75 procent till 2,55 procent och statens utdelning sänks i motsvarande grad från 76,22 procent till 65,42 procent i fråga om redovisningen av samfundsskatt för skatteåren 2009—2011.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt och ska gälla till och med den 31 december 2011.

Åtgärdsmotion

Det föreslås i åtgärdsmotion AM 20/2009 rd att regeringen vidtar åtgärder för att höja församlingarnas del av samfundsskatten jämfört med kommunernas andel.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen nödvändig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår finansutskottet

att lagförslagen godkänns utan ändringar och

att åtgärdsmotion AM 20/2009 rd förkastas.

Helsingfors den 5 maj 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Hannes Manninen /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Christina Gestrin /sv
Bjarne Kallis /kd
Kyösti Karjula /cent (delvis)
Esko Kiviranta /cent
Jari Koskinen /saml
Mikko Kuoppa /vänst
Reijo Laitinen /sd
Mika Lintilä /cent
Olli Nepponen /saml

Kirsi Ojansuu /gröna
Heikki A. Ollila /saml
Markku Rossi /cent (delvis)
Petri Salo /saml
Minna Sirnö /vänst
ers. Esko Ahonen /cent (delvis)
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Reijo Paajanen /saml
Heli Paasio /sd
Kimmo Sasi /saml (delvis)
Tuula Väättäinen /sd.

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

RESERVATION 1

Motivering

Regeringen föreslår en temporär ändring av både lagen om skatteredovisning och inkomstskattelagen. Enligt propositionen ska kommunernas andel av intäkterna av samfundsskatten höjas med 10 procentenheter, varvid de skulle få 32,03 procent. Samtidigt höjs församlingarnas andel med 0,8 procentenheter till 2,55 procent. Bland annat Finlands kommunförbund och evangelisk-lutherska kyrkans kyrkostyrelse har yttrat sig om propositionen. Båda remissinstanserna hade likartade besked till regeringen: Åtgärden går i rätt riktning men effekterna är otillräckliga.

Utsikterna för den kommunala ekonomin har försämrats i takt med att den ekonomiska krisen har skärpts. Under innevarande år kommer kommunerna att få allt större ekonomiska problem när skatteintäkterna sjunker klart under 2008 års nivå. Skatteminskningen beror huvudsakligen på att den konjunktürkänsliga samfundsskatten rasar. De minskade intäkterna leder till ett grovt underskott i den kommunala ekonomin om de ekonomiska tillväxtkalkylerna slår i år och nästa år. Det finns kalkyler som tyder på att det influtna beloppet av samtliga skatteintäkter sjunker med knappt 3 procent, samtidigt som kostnadsnivån stiger bland annat som ett resultat av löneuppgörelser. Den kommunala ekonomin behöver alltså betydligt större satsningar än föreslagna 10 procent för att kommunerna ska få sin ekonomi i skick och kunna producera kommunal service.

Regressionen påverkar givetvis också församlingarnas verksamhet och den minskade samfundsskatten känns av hos kyrkan. Församlingarnas andel av skatteintäkterna har utvecklats på i stort sett på samma sätt som kommunernas, men på grund av församlingarnas medlemsstruktur och dess utveckling har minskningen av skatteintäkterna varit rent av kraftigare än inom den kommunala sektorn. Församlingarnas utdelning av samfundsskatten har använts till att täcka utgifterna för församlingarnas samhällsrelaterade uppgifter. Kostnaderna för begravningsväsendet var förra året ungefär 107 miljoner euro och beräknas i år nå upp till 110 miljoner euro. Från jämlikhetssynpunkt är det inte korrekt om församlingsmedlemmarna ska tvingas täcka kostnaderna för begravningsväsendet med intäkter som inflyter av kyrkoskatten.

Det skulle vara mycket bättre både för församlingarna och kommunerna om bådats andel av samfundsskatt ökade med 1,5 gånger det ämnade. Då skulle församlingarna och kommunerna klara av sina åligganden under den ekonomiska krisen.

Förslag

Med stöd av det som anförs ovan föreslår jag

att lagförslag 2 godkänns enligt betänkandet och

att lagförslag 1 godkänns med ändringar:

*Reservationens ändringsförslag***1.****Lag****om temporär ändring av lagen om skatteredovisning**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas temporärt till lagen av den 10 juli 1998 om skatteredovisning (532/1998) en ny 12 a § som följer:

12 a §

*Skattetagargruppernas utdelning skatteåren
2009—2011*

Med avvikelse från 12 § i lagen om skatteredovisning fördelas samfundsskatten så att statens utdelning är *60,02* procent, kommunernas utdelning *37,03* procent och församlingarnas ut-

delning *2,95* procent. De evangelisk-lutherska församlingarnas samfundsskatt är *99,92* procent och de ortodoxa församlingarnas samfundsskatt *0,08* procent av församlingarnas samfundsskatt.
(2 mom. som i FiUB)

Ikraftträdande- och tillämpningsbestämmelsen
(Som i FiUB)

Helsingfors den 5 maj 2009

Bjarne Kallis /kd

RESERVATION 2

Motivering

Höjningen av kommunernas andel av intäkterna av samfundsskatten med 10 procentenheter till 32,03 procent räcker inte till för att kompensera kommunerna för minskningen av samfundsskatten. I utskottet föreslog vi därför att höjningen ska vara 15 procentenheter vilket skulle innebära en utdelning om 37,03 procent. I detta sammanhang bör det konstateras att inte heller detta på något sätt räcker till för att hjälpa kommunerna i deras svåra belägenhet. Kommunerna kan bara i varierande utsträckning dra nytta av

samfundsskatteintäkterna. Redan detta talar för att statsandelarna borde höjas. En av prövning beroende statsandel skulle vara till störst hjälp för de kommuner som nu har det svårast.

Förslag

Med stöd av det som anförs ovan föreslår vi

att lagförslag 2 godkänns enligt utskottets betänkande och

att lagförslag 1 godkänns med ändringar:

Reservationens ändringsförslag**1.****Lag****om temporär ändring av lagen om skatteredovisning**

I enlighet med riksdagens beslut
fögas temporärt till lagen av den 10 juli 1998 om skatteredovisning (532/1998) en ny 12 a § som följer:

12 a §

*Skattetagargruppernas utdelning skatteåren
2009—2011*

Med avvikelse från 12 § i lagen om skatteredovisning fördelas samfundsskatten så att statens utdelning är 60,42 procent, kommunernas utdelning 37,03 procent och församlingarnas ut-

delning 2,55 procent. De evangelisk-lutherska församlingarnas samfundsskatt är 99,92 procent och de ortodoxa församlingarnas samfundsskatt 0,08 procent av församlingarnas samfundsskatt.
(2 mom. som i FiUB)

Ikraftträdande- och tillämpningsbestämmelsen
(Som i FiUB)

Helsingfors den 5 maj 2009

Mikko Kuoppa /vänst
Minna Sirnö /vänst

RESERVATION 3

Motivering

Regeringen föreslår i RP 53/2009 rd att kommunernas andel av intäkterna av samfundsskatten höjs med 10 procentenheter från 22,03 procent till 32,03 procent, församlingarnas andel med 0,8 procentenheter från 1,75 procent till 2,55 procent och att statens utdelning sänks i motsvarande grad från 76,22 procent till 65,42 procent i fråga om redovisningen av samfundsskatt för skatteåren 2009—2011.

Socialdemokraterna har under de två senaste åren uttryckt sin oro för den ekonomiska situationen i kommunerna. Läget förefaller ha blivit sämre sedan slutet av förra året och under hela detta år. Regeringen har hittills följt situationen från åskådarläktaren och uppmanat kommunerna att effektivisera sin verksamhet och göra besparingar.

Kommunernas skatteintäkter minskar samtidigt som utgifterna för verksamheten ökar. Skillnaden mellan inkomster och utgifter närmar sig två miljarder euro under detta år och nästa. De regionala skillnaderna ökar. När exporten går på sparlåga är det i synnerhet små orter som är beroende av exportindustri som får det svårt när de för många kommuner livsviktiga samfundsskatteintäkterna börjar minska. Den ekonomiska regressionen innebär problem för hela landskap.

För att lösa de kommunalekonomiska problemen har socialdemokraterna föreslagit ett treårigt brobyggprogram som skulle hjälpa den

kommunala ekonomin att ta sig genom regressionen. Programmet säkerställer servicenivån och innebär att ingen personal behöver sägas upp eller permitteras.

Kommunernas skatteintäkter kommer att minska med 3 procent 2009 jämfört med senaste års skatteintäkter. Den främsta orsaken är att intäkterna av samfundsskatten sjunker från knappt 1,3 miljarder euro i fjol till ungefär 800 miljoner euro i år. Den ökade arbetslösheten och minskade efterfrågan på hemmamarknaden försämrar ytterligare kommunernas skatteintäkter under slutet av 2009 och alldeles särskilt från 2010 framåt. Om krisen blir långvarig kan tillväxten i kommunernas skatteintäkter vara negativ under en lång tid, om inte skattebasen stärks. Det är därför viktigt att kommunernas andel av intäkterna av samfundsskatten ökas med 15 procentenheter, dvs. mer än vad regeringen föreslår. Vårt förslag innebär en ökning av kommunernas samfundsskatteintäkter med ca 600 miljoner euro per år. Den förhöjda andelen föreslås vara i kraft åren 2009—2011.

Förslag

Med stöd av det som anförs ovan föreslår vi

att lagförslag 2 godkänns enligt utskottets betänkande och

att lagförslag 1 godkänns med ändringar:

*Reservationens ändringsförslag***1.****Lag****om temporär ändring av lagen om skatteredovisning**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas temporärt till lagen av den 10 juli 1998 om skatteredovisning (532/1998) en ny 12 a § som följer:

12 a §

*Skattetagargruppernas utdelning skatteåren
2009—2011*

Med avvikelse från 12 § i lagen om skatteredovisning fördelas samfundsskatten så att statens utdelning är *60,42* procent, kommunernas utdelning *37,03* procent och församlingarnas ut-

delning 2,55 procent. De evangelisk-lutherska församlingarnas samfundsskatt är 99,92 procent och de ortodoxa församlingarnas samfundsskatt 0,08 procent av församlingarnas samfundsskatt.
(2 mom. som i FiUB)

Ikraftträdande- och tillämpningsbestämmelsen
(Som i FiUB)

Helsingfors den 5 maj 2009

Heli Paasio /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Kari Rajamäki /sd

Tuula Väättäinen /sd
Reijo Laitinen /sd